

תת"ע 9951/02/23 - מדינת ישראל נגד עומר זיו

בית משפט השלום לתעבורה במחוז תל-אביב (בת-ים)

תת"ע 9951-02-23 מדינת ישראל נ' זיו

בפני
המשיבה
נגד
המבקשת

כבוד השופטת מיכל דואני בהירי
מדינת ישראל- ע"י ב"כ עו"ד ביטון
עומר זיו- ע"י ב"כ עו"ד מויאל

החלטה

הרקע לבקשה -

לפני בקשה לביטול פס"ד שניתן ביום 16.3.23 לאחר שהמבקשת לא התייצבה.

המבקשת הורשעה בעבירה של נהיגה בשכרות, לאחר שנמצא כי ריכוז האלכוהול בליטר אחד של אויר נשוף הנו 224 מיקרוגרם, העולה על 50 מיקרוגרם המותרים שנקבעו ביחס למבקשת בפקודה.

זאת, לפי סעיפים 62(3), 64ב(א)(3א) ו-39א לפקודה. על המבקשת נגזרו העונשים הבאים:

קנס כספי בגובה 2000 ₪, פסילה בת 24 חודשים ופסילה על תנאי בת 6 חודשים למשך 3 שנים.

המבקשת הגישה בקשה, קודם מועד הדיון, ביום 21.2.23.

יש לציין כי במסגרת בקשה זו **ציינה כי היא מודה במיוחס לה**, אולם בשל שבכוונתה לעזוב את הארץ לצורך עבודה, מבקשת להישפט בהיעדר. עוד ציינה כי מדובר בעבירה ראשונה שלה ולכן מבקשת שהעונש יהיה "עדין", כך כלשונה.

בהחלטה שניתנה ביום 22.2.23 ציינתי כך: " **רשמתי בקשת הנאשמת להישפט בהיעדר וכן להקל בעונשה. תשומת לב הנאשמת כי קיים עונש של פסילת מינימום בת 24 חודשים, ביחס לעבירה המיוחסת לה בכתב האישום, בנוסף לענישה נילוות**".

דיון כאמור התקיים בהיעדר המבקשת, וגז"ד ניתן ביום 16.3.23.

ביום 17.5.23 הוגשה בקשה, באמצעות עו"ד מויאל.

טענות הצדדים-

לטענת ב"כ המבקשת, כפי העולה מהבקשה שהוגשה בכתב וכן מהטענות אשר נשמעו בעל פה, המבקשת מתגוררת

בארה"ב והגיעה לארץ לביקור קצר. על המבקשת היה לשוב לארה"ב במועד בו נקבע מועד הדין. נטען כי המבקשת שאלה את השוטר במקום הארוע (לאחר מכן צויין כי מדובר בשיחת טלפון שערכה המבקשת למשטרה) כיצד לפעול במצב דברים זה והוסבר לה מה האפשרויות העומדות לרשותה.

נטען כי המבקשת עולה חדשה, חסרת הבנה בנוגע למצב המשפטי. בשל שיקולי עלות מול תועלת העדיפה לשוב לארה"ב, תוך שסברה בשגגה כי יוטל עליה עונש קל.

במסגרת ההליך היום התברר כי המבקשת עלתה לארץ לפני 8 שנים ורק בחודש 9/22 חזרה להתגורר בארה"ב.

המבקשת ציינה כי היא הגיעה לביהמ"ש, כאן הגישה את הבקשה.

לטענתה, לא צפתה בהחלטה שניתנה ביום 22.2.23 מאחר ובמועד הגשת הבקשה טרם נפתח התיק ולכן לא ידעה מספרו.

את ההחלטה קיבלה יחד עם פס"ד, לאחר שהתקיים הדין.

עוד ציינה כי במזכירות ביהמ"ש המליצו לה להשאיר את רישיון הנהיגה בישראל על מנת שהוריה יוכלו להפקידו בעת הצורך, וכך עשתה.

לשאלת ב"כ המשיבה ציינה כי לא התייעצה עם עו"ד טרם ניתן פס"ד מאחר ולא חשבה כי יש בכך טעם.

ב"כ המבקשת טען כי בתיק כשלים ראייתיים משמעותיים ועל כן קיים חשש לעיוות דין.

ב"כ המשיבה התנגד לבקשה.

נטען כי המבקשת קיבלה את יומה בביהמ"ש.

המבקשת אזרחית ישראלית, דוברת השפה, נכנסת ויוצאת לישראל באופן תדיר.

במסגרת בקשתה להישפט בהיעדר אישרה כי שתתה יין.

המבקשת קיבלה את החלטת ביהמ"ש, לאחר שזו נשלחה לביתה, קודם מועד הדין.

דין והכרעה -

סעיף 240 לחוק סדר הדין הפלילי (להלן: "החסד"פ") מאפשר לדון נאשם בפלילים בעבירות מסוימות ללא התייצבותו וקובע חזקה לפיה אם זומן ולא התייצב בבית המשפט יראוהו כמודה בעובדות שנטענו בכתב האישום ובית המשפט רשאי לדון אותו שלא בפניו.

סעיף 130 (ח) לחסד"פ קובע כי נאשם שאינו מתייצב למשפטו ונדון בהעדרו רשאי לבקש ביטול פסק דין, אולם יהיה עליו להוכיח אחד משני תנאים חלופיים.

האחד, כי הייתה סיבה מוצדקת לאי התייצבותו.

השני, כי ביטול פסק הדין דרוש כדי למנוע עיוות דין.

לעניין זה ראו רע"פ 9811/09 סמימי נ' מדינת ישראל, פורסם בנבו, (29.12.09) כך נקבע:

"לכל אדם הזכות ליומו בבית המשפט, ואולם זכות זו אינה מוחלטת ואין לאפשר ניצולה לרעה. היעדר התייצבות של אדם מדין אליו זומן כדין עלולה להוביל לתוצאה כי יורשע בדין ודינו ייגזר, כשם שארע בענייננו. משכך היה, הנטל הוא על המבקש לבטל את פסק הדין להראות כי הייתה סיבה מוצדקת לאי התייצבותו או כי הביטול דרוש כדי למנוע עיוות דין כשם שמורה סעיף 130 (ח) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982".

בית המשפט עמד על משמעות עיוות הדין ברע"פ 9142/01 איטליא נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(6) 799, 803-804 (2003) בקבעו כי:

" נחזור ונזכיר בהקשר זה כי בשלב הדיון בבקשה הסתיים ההליך הפלילי, המבקש הורשע, ודינו נגזר. על-מנת לשכנע את בית-המשפט כי יש עילה טובה לביטול פסק-הדין ולהניע את גלגלי המערכת השיפוטית מחדש, האפשרות האחת היא שהמבקש יראה כי יש נימוק של ממש לאי-התייצבותו לדיון. שכחה של מועד הדיון לבדה, אפילו אם אירעה בתום-לב, אינה יכולה להצדיק אי-הופעה לדיון.... דין דומה יחול לגבי טעות משרדית של עורך-הדין המייצג נאשם או לגבי טעות הנובעת מחוסר תשומת-לב של הנאשם עצמו. עם זאת, כאמור, גם בנסיבות אלה, אם מוכיח המבקש - וזו האפשרות השנייה - שאי-היעתרות לבקשתו עלולה לגרום עיוות דין, דין בקשתו להתקבל, לדוגמה אם לא התייצב נאשם למשפטו עקב שכחה גרדא, אולם מבקשתו עולה באופן חד-משמעי כי בתאריך שבו מיוחסת לו עבירת תנועה הוא לא שהה בתוך גבולות המדינה כלל. בנסיבות אלה החלטה שלא לבטל את פסק-הדין תגרום למבקש עיוות דין, שכן אין כל ספק כי דיון ענייני באישום היה מוביל למסקנה שיש לזכותו".

ור' גם רע"פ 400/20 בלכר נ' מדינת ישראל, מיום 2.4.20 (פורסם בנבו).

לאחר שבחנתי טענות המבקשת מצאתי לקבוע:

לא קיימת סיבה מוצדקת לאי התייצבות המבקשת.

המבקשת זומנה כדין, קיבלה את הזימון למועד הדיון במעמד הארוע.

המבקשת הגישה בקשה אשר מאשרת כי ידעה אודות מועד הדיון.

המבקשת דוברת את השפה.

המבקשת ביקשה להישפט בהעדרה.

ככל והמבקשת היתה מגישה בקשה לדחיית מועד הדיון, על מנת לאפשר לה להגיע ארצה, הרי שזו היתה מתקבלת.

יחד עם האמור, גם במצב בו לא קיימת סיבה מוצדקת לאי התייצבותו של נאשם ניתן לבטל את פסק הדין שניתן

בהיעדרו ובלבד שהדבר דרוש לשם מניעת עיוות דין (רע"פ 6165/17 סעדה נ' **מדינת ישראל** (24.4.2018)).

ככלל, ביטול פסק דין שניתן בהיעדרו של נאשם בשל החשש לעיוות דינו יעשה לאחר שהצביע על שיקולים כבדי משקל העשויים להביא לשינוי תוצאות פסק דינו (רע"פ 1911/18 **עמיד גיש נגד מדינת ישראל** מיום 27.5.2018).

העונש שנגזר על המבקשת מצוי במתחם העונש הראוי. תקופת הפסילה מהווה עונש המינימום לעבירה בה הורשעה. גם העונשים הנלווים לפסילה אינם מצויים ברף חומרה גבוה.

לא זו בלבד, בהחלטתי, טרם מועד הדיון, ציינתי במפורש מה העונש הצפוי במקרה של הרשעה.

החלטה זו הושארה במען המבקשת לאחר 3 ביקורים. החלטה זו אף היתה זמינה לצפייה במערכת נט המשפט יממה אחת בלבד לאחר שהוגשה בקשתה.

על המבקשת היה לעשות כל אשר ביכלתה על מנת לברר מהי החלטת ביהמ"ש, גם אם מספרו של התיק לא היה ידוע לה באותה עת, ולבחון את החלטתה שלא להתייצב לאורה.

המבקשת ידעה כי צפוי לה עונש פסילה, שהרי כך העידה. בהתאם לכך השאירה את רישיון הנהיגה שלה בישראל, לצורך הפקדתו, באמצעות אביה.

המבקשת בחרה שלא לקבל ייעוץ משפטי טרם ניתן פס"ד.

באשר לכשלים בראיות- המבקשת לא טענה כי לא שתתה משקה אלכוהולי או כי לא נהגה בהיותה שיכורה.

למעלה מכך, המבקשת הודתה במיוחס לה בכתב האישום. על כן, מדובר למעשה בבקשה לחזור בה מהודייתה.

אפשרות חזרתו של נאשם מהודאתו מוסדרת בסעיף 153(א) לחוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ב-1982 (להלן: "סעיף 153(א)").

לפי סעיף 153(א), רק ברשות מיוחדת של בית המשפט, שתינתן "מנימוקים מיוחדים שירשמו", יותר לנאשם לחזור בו מהודיה לפני בית המשפט.

(ע"פ 1958/98 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פ"ד נז(1) 577 (2002); מ"ח 6966/20 **עבדה נ' מדינת ישראל**, פסקה 2 [פורסם בנבו] (24.11.2020); מ"ח 6255/17 **ביטרן נ' מדינת ישראל**, פסקה 12 [פורסם בנבו] (28.11.2017)).

בית המשפט יתיר לנאשם לחזור בו מהודאתו רק בנסיבות חריגות, למשל כאשר מתוך מכלול הנסיבות מתעורר חשש ממשי שהנאשם הודה במיוחס לו שלא מתוך רצונו החופשי, או תוך שהוא אינו מבין את משמעות הודאתו או אם ההודאה הושגה שלא כדין באופן המצדיק את פסילתה.

הנטל להוכחת העילה לחזרה מהודאה מוטל על הנאשם, והוא זה שצריך לשכנע את בית המשפט כי קיימים טעמים מיוחדים שבעטיים יש לאפשר לו לחזור בו מהודאתו.

ביהמ"ש העליון במ"ח 3832/22 **מוהנד חלוף נ' מ"י** (פורסם בנבו), מיום 19.4.23 חוזר על שיקולי ביהמ"ש להתיר לנאשם לחזור בו מהודייתו, בין היתר עליו ליתן את הדעת גם לעיתוי בו מתבקשת החזרה מההודאה.

עוד ר' החלטת ביהמ"ש בע"פ 2251/21 **אבו עראר ואח' נ' מ"י ואח'** (פורסם בנבו), מיום 15.12.21.

" סעיף 153(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 קובע כי נאשם רשאי לחזור בו מהודאתו, בכל שלב של המשפט, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שיירשמו. כפי שהצבעתי לאחרונה במסגרת ע"פ 9292/20 מחאמיד נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] (18.5.2021) (להלן: עניין מחאמיד), לאורך השנים נקבעו בפסיקת בית משפט זה שלוש עילות מרכזיות אשר בהתקיימן ישקול בית המשפט להתיר לנאשם לחזור בו מהודאתו: פגם ברצון החופשי; כשל בייצוג המשפטי; ורצון כן מצד נאשם בחשיפת האמת העובדתית (פסקה 16; ראו גם למשל: ע"פ 7931/18 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 9 (30.9.2020); ע"פ 2005/20 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 7 (11.8.2020)). בעניין מחאמיד אמרתי כך:

"באשר לעיתוי החזרה מהודאה, בקשה לחזרה מהודאה שהוגשה לראשונה לאחר מתן גזר הדין תתקבל רק בנסיבות חריגות ביותר, נוכח החשש הכבד כי חזרת הנאשם מהודאתו נובעת משיקולים טקטיים ונוכח אכזבתו מהעונש שנגזר עליו (ע"פ 6349/11 שניידר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 18 לפסק דינו של השופט (כתוארו אז) ח' מלצר (10.6.2013); ע"פ 3371/17 כהן נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 16 (3.7.2018); ע"פ 8777/18 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 11 (29.10.2019)). זאת, שכן: 'מתן פתח רחב לנאשמים להתחרט על הודייתם עלול להוביל לתוצאה בלתי רצויה, שבה נאשמים יודו לאחר שבאי כוחם יסבירו להם כי כך יהיו צפויים לעונשים פחותים, ולאחר מתן גזר הדין, ישקלו האם כדי להם לחזור בהם מהודייתם' (ע"פ 10518/06 בטאט נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 7 (29.3.2007))."

נטל ההוכחה הרובץ על הנאשם להוכיח שהודאתו לא ניתנה בכנות אלא מפאת נסיבות חיצוניות ואילווצים שפגעו ברצונו החופשי, ושחזרתו מההודאה לא נובעת מרצון להרוויח רווחים דיוניים פסולים, הוא נטל כבד.

בעניין מחאמיד התייחס כב' השופט א' שטיין לאמירתו בע"פ 8777/18 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (29.10.2019) אשר עניינו מתאים גם לנסיבות תיק זה:

" כך הוא גם בכל הנוגע לנאשם החפץ בגילוי האמת העובדתית, שלכאורה אינה תואמת את ההודאה שמסר. כדי לשכנע את בית המשפט שהמטרה האחת והיחידה העומדת ביסוד בקשתו היא כי תינתן לו ההזדמנות להוכיח את חפותו,

הנאשם יהיה חייב לפרט מהי אותה האמת ולפרוש לפני בית המשפט את סיפור המעשה ואת פרטיה של גירסת החפות שלו, ללא כחל ושרק. [כמו כן] רצוי הוא עד מאוד כי נאשם המגיש בקשה לחזרה מהודאה יניח את התשתית העובדתית לבקשתו זו באמצעות תצהיר, שכן בהעדר תצהיר שבו הוא מתחייב לומר את האמת ושבו הוא קושר את עצמו לגירסה עובדתית קונקרטי ומחייבת, אמינותו תהא מוטלת בספק. ברי הוא גם, כי יהיה זה רצוי עד מאוד שהנאשם הטוען לפגם ברצון או לכשל בייצוג יפרט בתצהירו - לצד פירוט התשתית העובדתית המבססת את בקשתו - את גירסת החפות שלו, אם יש בפיו גירסה כזאת. ואולם, דבר אחרון זה איננו בנדר חובה מאחר שהעילות האמורות הן עילות עצמאיות לחזרה מההודאה והתקיימותן איננה תלויה בבירור האשמה כשאלה עובדתית."

בסופו של דבר, השאלה המכרעת, על פיה תוכרע הבקשה לחזרה מהודאה, היא המניע-הסיבה לבקשת הנאשם לחזור בו מהודאתו - האם מדובר ברצון כן ואמיתי להוכיח את חפותו, או שמא מדובר במהלך טקטי שנועד להשיג רווח דיוני.

ב"כ המבקשת טען לכשלים מהותיים בראיות אשר יכול ויהיה בהן כדי לזכות את המבקשת מהעבירה שיוחסה לה . מבוקש לשמוע עדויות ולתת למבקשת את יומה.

ב"כ המבקשת לא פרט אילו כשלים מהותיים קיימים בתיק אשר יש בהם כדי להביא לשינוי התוצאה.

עוד נטען כי העובדה שהמבקשת אישרה כי שתתה משקה אלכוהול אינו מעיד בהכרח כי נהגה בשכרות. ב"כ המבקשת מפנה לכמות אשר נמדדה בבדיקת הנשיפה, כמות נמוכה יחסית.

לציון , התרשמתי מדברי המבקשת כי היא פעלה ללא ייעוץ משפטי, מחוסרת ידע והבנה, לאחר שפנתה למשטרה ולמזכירות בית המשפט. המבקשת ביקשה להביא לסיום ההליך באופן שבו הוסבר לה כי עליה לפעול ע"י צדדי ג', על תשובתם ביקשה לסמוך.

התרשמתי מדברי הנאשמת כי הם כנים וכי מדובר בטעות אשר מקורה בתום לב.

אמנם, לא ברור מה נאמר למבקשת ועל ידי מי. אולם התרשמתי כי הנאשמת אכן טעתה לחשוב כי היא סומכת על גורמי מקצוע וכי מדובר בהליך קבוע וידוע מראש. המבקשת ללא הרשעות קודמות, ההליכים המשפטיים זרים לה.

אני סבורה כי יש ליתן למבקשת את יומה, שהרי אין המדובר בעבירה קלה , ובצידה עונש פסילת חובה לתקופה משמעותית .

מבלי להתעלם מעקרון סופיות הדיון, מבלי להתעלם מהשלב בו מוגשת הבקשה ולפנים משורת הדין- מצאתי לאפשר למבקשת לנהל הגנתה, לאפשר לה לחזור בה מהודייתה ולהורות על ביטול פס"ד , בכפוף לתשלום הוצאות בגובה 2500 ש"ח.

ההוצאות ישולמו בתוך 30 ימים.

המזכירות תשלח ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, כ"ב תמוז תשפ"ג, 11 יולי 2023, בהעדר הצדדים.